

“Sóc andalusa criada a Buenos Aires, d'on vaig arribar el 1979 amb la carrera d'arquitecte, dues criatures i sense saber que a Catalunya es parlava català. A sobre en aquell moment la construcció patia una recessió i el fet de ser dona em limitava encara més”. Tots els obstacles són poc si hi ha empena. “Primer em vaig col·legiar, vaig muntar un pis-estudi a Montcada i Reixac i vaig començar a introduir-me en cercles de la professió. Aleshores em vaig adonar que no hi havia pràcticament dones dins el món arquitectònic, que hi havia també més masculisme que a l'Argentina i que encara n'hi continua havent, tot i que el percebo menys perquè amb els anys ja m'hi he avesat”.

La sort de la María Dolores i de l'Antonio va canviar el dia que es van conèixer, ja fa setze anys, i van decidir crear un tàndem professional d'allò més ferm. “Amb l'Antonio ens vam entendre i complementar de seguida. Una aliança arquitecte-aparellador, tot i ser rara, pot donar molt bona feina. Des que ens vam establir en un despatx a Sabadell -l'Antonio havia treballat per a l'Administració fins llavors- han estat molts anys de projectes, no pas projectes espectaculars sinó projectes d'arquitectura popular però bàsica; any rere any sumen un volum de feina considerable. L'Antonio i jo pensem que l'arquitectura es fa amb el dia a dia, i que totes les intervencions, per petites que siguin, mereixen la dedicació i el temps que hi destinem. Després resta el record, com aquell grup d'habitatges unifamiliars a Viladecavalls o les casetes del carrer Bruixes de Sabadell. Algunes obres volen més dedicació i altres són un mal tràngol però, al cap i a la fi, cada obra és com un petit fill i te les estimes totes”.

En el cas de la María Dolores i l'Antonio cada obra porta els cognoms d'un pare i una mare. “Amb la col·laboració i la complicitat constant com a equip, ets conscient de les limitacions dels estudis d'arquitectura. És en el contacte amb el carrer, amb el client i amb els companys que realment s'aprèn”. L'Antonio hi està d'acord: “Diria que és un mal de totes les carreres el fet que manqui pràctica a les aules abans d'entrar en contacte amb la realitat. El món professional tendeix cada dia més al model americà: sempre hi ha l'arquitecte que surt de les aules disposat a menjar-se el món i es presenta com a *Pepet Pérez, arquitecte* fins que un dia s'adona que *arquitecte* ha estat el seu segon cognom perquè com a títol no significa res”.

Amb els anys, a banda dels fatigosos tràmits burocràtics, aquests dos professionals han après què vol dir arquitectura. “Per a mi no representa una creació immediata -explica l'Antonio- sinó el sentiment de descobrir que en aquella distribució has trobat allò que buscaves. L'arquitectura és un servei per gaudir-ne el client i, si és una obra bonica, té un valor afegit”. La María Dolores en destaca la vessant més artística: “L'arquitectura és l'art de crear espais habitables cuidant l'harmonia interior i exterior. Tot i que visc de l'arquitectura, emocionalment també m'alimento de l'escultura i la pintura, que considero altres aspectes de la meva feina; l'arquitectura, però, resulta la disciplina més complexa perquè hi inter-

venen molts components que no depenen de tu. Tot i això intencem assessorar el client en tot allò en què se'ns permet, com la llum, per exemple, que és un element fonamental i una gran font de contrastos que permet grans facilitats de joc. També és primordial saber l'ús que el comprador farà de l'habitatge i per això intencem de conèixer el client, per projectar una obra que funcionarà tal i com està dissenyada”.

Després de tants anys de professió, l'arquitecte esdevé un mestre en psicologia del client, i els protagonistes d'aquestes planes no són una excepció a aquesta tendència: “Intencem entendre el qui ens ve amb el croquis d'una planta quadrada a la mà. Aquell dibuix reflecteix les necessitats del client, que no té altra manera d'expressar-les. Nosaltres li expliquem llavors que les seves necessitats també es poden satisfer d'altres maneres i mitjançant el diàleg arribem a un punt intermedi entre el somni del client i una realitat factible. És molt més humà de treballar coneixent la cara del qui viurà en aquella casa i no pas amb una promotora, que més aviat imposa criteris basats en la quantitat i no la qualitat de l'habitatge”.

L'Antonio i la María Dolores, no ho neguen pas, frueixen amb la vessant més humana de la seva feina. “Per una banda, el client particular et fa descobrir la realitat darrere de l'arquitectura: la tendència a buscar l'hort i el jardí o la ciutat convertida en ciutat dormitori. Aquesta tendència a línies rectes i finestres minúscules és inversa a cinquanta quilòmetres de la capital: allà la gent encara cerca àmplies balconades i bona orientació. Per una altra banda, som conscients que la nostra feina és un carro que estira altres indústries: l'obra de més envergadura que hem fet, un bloc de dos-cents habitatges, va arribar a ocupar entre dues-cents i dues-cents cinquanta persones. La humanitat de l'arquitectura és el que millor dominem”.

Precisament per això la María Dolores defensa una urbanística que funcioni i dins la qual cadascú pugui trobar el seu espai. “Admiro Florència perquè, tot i ser una ciutat renaixentista, està feta a escala humana i encara avui s'hi pot passejar, circular i viure. I aquest tipus d'arquitectura ha de sorgir de la pròpia creació, que és infinita, sense haver de copiar ni eternitzar models anteriors. L'arquitectura més humana és la que funciona, i això m'ho demostra la masia rural en la qual visc, que ni tan sols va ser feta per un arquitecte i ja fa sis-cents anys que es manté dempeus. Em sento consubstancial amb la humanitat i sóc feliç de viure en el calli d'una llar feta per homes que pensaven. Tal és el sentiment que em desperta aquesta obra, que em dol tapar les parets de pedra amb els meus quadres”.

L'Antonio, conscient del que l'arquitectura representa per a ell, ens il·lustra l'admiració que li produeix aquesta professió repetint les paraules d'un client pastisser: “‘Antonio’, em va dir en veure l'obra enllestida, t'admiro perquè aquí restarà per sempre una mostra de la teva obra. En canvi, saps on van a parar les meves creacions?”.

“Amb la col·laboració i la complicitat constant com a equip, ets conscient de les limitacions dels estudis d'arquitectura. És en el contacte amb el carrer, amb el client i amb els companys que realment s'apren”

Liquidado
1070
Arboleda
Arquitecta

María Dolores Argamasilla i Antonio Arboleda

Sabadell (Vallès Occidental)